

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์สำหรับใช้สอนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ ที่สร้างขึ้น โดยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

๑. การเตรียมเพื่อการวิจัย

- ๑.๑ ศึกษาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช ๒๕๒๑ โดยเฉพาะวิชาภาษาไทยและหนังสือเรียนที่ใช้ประกอบการสอน
- ๑.๒ สัมภาษณ์ครูที่สอนภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (ม.๓) จำนวน ๘ คน เพื่อศึกษาและรวบรวมปัญหาเกี่ยวกับการสอน เขียนแล้วนำข้อมูลมาประกอบการสร้างแบบฝึกทักษะ
- ๑.๓ ศึกษาแนวความคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ
- ๑.๔ ค้นหาและรวบรวมงานเขียนร้อยแก้วจากหนังสือและนักเขียน ที่ผู้วิจัยเห็นว่าเหมาะสมที่จะนำมาเป็นตัวอย่างได้
- ๑.๕ ศึกษาวิธีวิจัยเชิงการทดลองทางการศึกษา การสร้างแบบทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวิเคราะห์ข้อสอบ และระเบียบวิธีการทางสถิติที่จำเป็นสำหรับการวิจัยในแนวนี
- ๑.๖ ศึกษาหลักการสร้างแบบฝึกหัด และแนวการสร้างแบบฝึกทักษะจากหนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๑.๗ ติดต่อโรงเรียนที่จะทดลองสอน ๒ แห่ง เพื่อให้ครูผู้สอนรับทราบเสียแต่เนิ่น ๆ เพื่อจะได้เตรียมแแบ่งเวลาและจัดการสอนให้เหมาะสม

๑.๘ ติดต่อบริษัทผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๕ ท่านคือ ดร.สวนิต บรมภักดิ์ อาจารย์คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรรมการจัดทำหลักสูตรวิชาภาษาไทย ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สายใจ อินทร์พรหม อาจารย์ภาษาไทย ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาจารย์สุชาติ วงศ์สุวรรณ เจ้าหน้าที่ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ อาจารย์เกษร สุวรรณโพธิ์ อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย ระดมมัธยมศึกษา โรงเรียนชลกันยานุกูล จังหวัดชลบุรี และอาจารย์สุนทรี เฉลิมพงษ์ นักวิชาการศึกษา ๔ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กรุงเทพมหานคร

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือขึ้น ๓ ชนิด คือ แบบทดสอบ แบบฝึกทักษะ และคู่มือประกอบการใช้แบบฝึกทักษะ ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้

๒.๑ ลักษณะของแบบทดสอบ

เป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเพื่อใช้สอบก่อนการทดลองสอน (Pre-test) และหลังการทดลองสอน (Post-test) มี ๒ ชุด คือ

ชุดที่ ๑ เป็นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน ๓๐ ข้อ ใช้สอบความรู้และความเข้าใจทั่วไปเกี่ยวกับรอยแก้ว การตรวจให้คะแนนข้อที่ตอบถูกขอละ ๑ คะแนน สำหรับข้อที่ตอบผิดหรือไม่ตอบให้ ๐ คะแนน

ชุดที่ ๒ เป็นข้อสอบอัตนัยจำนวน ๑ ข้อ โดยกำหนดภาพให้นักเรียนเขียนเรื่องเกี่ยวกับภาพนั้นจากความคิด จินตนาการ หรือประสบการณ์ของตน การตรวจให้คะแนนให้ผู้ตรวจ ๒ คน คือ ผู้วิจัย และอาจารย์ปณิธิ กุลวิสุทธิ ผู้สอนวิชาภาษาไทย โรงเรียนชลบุรี "สุขุมท" โดยใช้เกณฑ์การตรวจอย่างเดียวกัน คะแนนเต็ม ๒๕ คะแนน

ขั้นแรก อ่านงานเขียนของนักเรียนแล้วแบ่งกลุ่มตามความสามารถ ๕ ระดับ คือ
ดีมาก ดี ปานกลาง พอใจ และยังคงปรับปรุง

ขั้นที่สอง ตรวจสอบให้คะแนนโดยพิจารณาแบ่งเป็นส่วน ๆ ดังนี้

๑. ความคิด	๑๐	คะแนน
๒. วิธีการเขียน	๕	คะแนน
๓. การใช้ภาษา	๕	คะแนน
๔. กลไกประกอบการเขียน	๕	คะแนน
รวม	๒๕	คะแนน

ในแต่ละส่วนครอบคลุมรายละเอียดต่างกัน ดังนี้

ความคิด หมายถึง ความคิด หรือจินตนาการ เรื่องราวจากภาพที่กำหนดให้
แสดงความเป็นทัศนคติ เนื้อหาแปลกใหม่ มีคุณค่า

วิธีการเขียน หมายถึง การเลือกรูปแบบที่เหมาะสม การลำดับเรื่องคือ การ
เปิดเรื่องและปิดเรื่องน่าสนใจ

การใช้ภาษา หมายถึง การเลือกใช้ถ้อยคำสำนวนได้ถูกต้องตรงความหมาย
ภาษาสละสลวย มีการใช้คำให้ผู้อ่านเห็นภาพ เกิดความรู้สึก ตลอดจนสามารถใช้สัญลักษณ์
และการเปรียบเทียบอย่างเหมาะสม

กลไกประกอบการเขียน หมายถึง ส่วนประกอบอื่น ๆ เช่น ขอบหน้า เว้นวรรค
ตะกวดการันต์ ลายมือ และความสะอาด เป็นต้น

๒.๒ ลักษณะของแบบฝึกทักษะ

เป็นแบบฝึกทักษะการเขียนร้อยแก้วเพื่อใช้ในการเรียนการสอนการเขียน
เชิงสร้างสรรค์ เนื้อหาประกอบด้วย ตัวอย่างร้อยแก้ว กิจกรรม และงานฝึกทักษะด้านต่าง ๆ
แบ่งเป็น ๔ หน่วยดังนี้

๑. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเขียนร้อยแก้ว
๒. การเตรียมคำ และการใช้ถ้อยคำสำนวน
๓. การศึกษาแนวเรื่อง และกลวิธีการเขียน
๔. การเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์

๒.๓ ลักษณะของคู่มือประกอบการใช้แบบฝึกทักษะ

เป็นคู่มือสำหรับครู เพื่อใช้ประกอบการสอนแบบฝึกทักษะ ที่สร้างขึ้น เป็นการให้ความรู้และขอเสนอแนะเกี่ยวกับหลักการ ความหมาย และความมุ่งหมายในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ ขอเสนอแนะในการสอนและแผนการสอน

๓. ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ๓ กลุ่ม คือ

๓.๑ ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการปรับปรุงแบบทดสอบ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (ม.๓) โรงเรียนชลบุรี "สุขบท" ปีการศึกษา ๒๕๒๓ ๒ ห้องเรียน รวมจำนวนตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการปรับปรุงแบบทดสอบ ๖๐ คน

๓.๒ ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการปรับปรุงแบบฝึกทักษะ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (ม.๓) โรงเรียนชลบุรี "สุขบท" จำนวน ๑๐ คน

๓.๓ ตัวอย่างประชากรที่ใช้ทดลองสอน เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (ม.๓) โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา ปีการศึกษา ๒๕๒๓ จำนวน ๔๐ คน

๔. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ติดต่อขอหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการโรงเรียนชลบุรี "สุขบท" อธิการโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา และผู้ทรงคุณวุฒิ ๕ ท่าน จากนั้นจึงนำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างประชากรโรงเรียนชลบุรี "สุขบท" จำนวน ๖๐ คน นำคะแนนจากแบบทดสอบปรนัยมาหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบได้ .๘๘ วิเคราะห์หาระดับความยาก (D) และอำนาจจำแนก (V) ของข้อสอบโดยคำนวณจากสูตร ผลปรากฏว่าข้อสอบปรนัย ๓๐ ข้อ มี ๒๕ ข้อที่มีระดับความยากและอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์ (.๒-๑.๔) ผู้วิจัยเห็นว่าข้อสอบ ๒๕ ข้อ

ครอบคลุมเนื้อหาแล้วจึงตัดข้อสอบที่ไม่อยู่ในเกณฑ์ออก ๕ ข้อ นำข้อสอบ ๒๕ ข้อมาปรับปรุง
 ตัวเลือกบางข้อแลวนำไปทดลองสอบกับกลุ่มตัวอย่างประชากรโรงเรียนชลบุรี "สุขบท" อีก
 กลุ่มหนึ่งจำนวน ๒๐ คน วิเคราะห์หาค่าความยากและอำนาจจำแนกของข้อสอบครั้งที่ ๒
 ได้ค่าระดับความยาก .๒๐ - .๗๘ และค่าอำนาจจำแนก .๒๐ - .๕๓ จากนั้นหาความเชื่อ
 มั่นของแบบทดสอบได้ .๘๐ จึงคงข้อสอบปรนัยทั้ง ๒๕ ข้อไว้ใช้ในการทดลองจริง

ส่วนคะแนนของแบบทดสอบอัตนัยนั้น ปรากฏว่าในการสอบครั้งแรก ภาพที่กำหนด
 ให้ไม่เหมาะสมคือ ภาพพระพุทธรูปสมัยสุโขทัย นักเรียนส่วนใหญ่เขียนไม่ได้ จึงเปลี่ยนภาพ
 แลวนำไปทดลองใหม่อีกครั้ง เป็นภาพชีวิตของเด็กที่อยู่ในวัยเดียวกับผู้เรียน จากนั้นนำคะแนน
 ที่ได้จากผู้ตรวจสอบสองคน มาหาค่าความเชื่อมั่น ของการตรวจ (Reliability of Scores)
 จากการหาค่าสหสัมพันธ์ โดยใช้สูตรของเพียร์สัน r_{xy} (Pearson's Product Moment
 Coefficient of Correlation) ปรากฏผลคะแนนมีค่าสัมพันธ์กับความเชื่อถือได้ของ
 การตรวจ จึงคงข้อสอบอัตนัยไว้สำหรับการทดสอบจริง

จากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบฝึกทักษะ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจพิจารณา และทดลองใช้
 เพื่อหาข้อบกพร่องมาปรับปรุงใหม่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ ๘๐/๘๐ ที่ตั้งไว้ โดยทดลองกับ
 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (ม.๓) จำนวน ๑๐ คน โดยใช้เวลา ๔ คาบ ๆ ละ ๒ ชั่วโมง
 เป็นเวลา ๒ สัปดาห์ ผลการทดลองเพื่อปรับปรุงแบบฝึกทักษะนี้ปรากฏว่านักเรียนทำแบบทดสอบ
 ก่อนเรียนได้คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ ๗๕.๓๕ การทำแบบฝึกทักษะได้คะแนนเฉลี่ย
 ร้อยละ ๗๘.๒๖ และทำแบบทดสอบหลังเรียนได้คะแนนร้อยละ ๘๑.๘๗ แสดงว่าแบบฝึกทักษะ
 ยังไม่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน ๘๐/๘๐ ซึ่งประสิทธิภาพเพียง ๗๘.๒๖/๘๑.๘๗
 เท่านั้น

ผู้วิจัยจึงดำเนินการปรับปรุงเนื้อหาแบบฝึกทักษะ คำสั่ง และแบบฝึกหัดบางตอนให้
 ชัดเจนขึ้น แลวนำไปใช้ทดลองสอนกับกลุ่มตัวอย่างประชากรครั้งที่ ๒ จำนวน ๔๐ คน ณ
 โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา โดยนำแบบทดสอบไปสอบก่อนทดลองสอน (Pre-test)
 เวลาสอบ ๒ ชั่วโมงใช้เกณฑ์การตรวจเช่นเดียวกับเมื่อทดลองแบบสอบจากนั้นจึงเริ่มทดลอง

สอนตามชั้นตอนในคู่มือ ใช้เวลาสัปดาห์ละ ๒ ชั่วโมง รวม ๔ สัปดาห์ เมื่อจบเนื้อหาในแบบฝึกทักษะ ก็ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post -test) เพื่อหาความก้าวหน้าในการเรียน

๕. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลองดังนี้

๕.๑ วิเคราะห์แบบทดสอบเพื่อหาความยากง่าย (D) และอำนาจจำแนก (V) โดยใช้หลักสูตร

ระดับความยาก (D) และอำนาจจำแนก (V) ของข้อสอบ

$$D = \frac{Ru + RL}{Nu + NL}$$

$$Ru = \text{จำนวนคนในกลุ่มสูงที่ตอบถูก}$$

$$RL = \text{จำนวนคนในกลุ่มต่ำที่ตอบถูก}$$

$$Nu = \text{จำนวนคนในกลุ่มสูง}$$

$$NL = \text{จำนวนคนในกลุ่มต่ำ}$$

$$V = \frac{Ru - RL}{Nu}$$

$$Ru = \text{จำนวนคนในกลุ่มสูงที่ตอบถูก}$$

$$RL = \text{จำนวนคนในกลุ่มต่ำที่ตอบถูก}$$

$$Nu = \text{จำนวนคนในกลุ่มสูงซึ่งเท่ากับจำนวนคนในกลุ่มต่ำ}$$

(NL)

^๑Jon.C. Marshall and Loyde. W. Hales. Classroom Test Construction (Mazzachusetts: Anderson - Wesley Publishing Company, 1971), p. 223.

^๒Ibid., p. 231.

๕.๒ หาค่าความเชื่อมั่น (r_{tt}) ของแบบทดสอบปรนัย โดยใช้สูตร
คูเดอร์ ริชาร์ดสัน ๒๐ (Kuder Richardson ๒๐)

$$K-R 20 : r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{\sigma_x^2} \right\}$$

r_{tt} = ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

n = จำนวนข้อในแบบทดสอบ

p = สัดส่วนของผู้ที่ตอบถูก

q = สัดส่วนของผู้ที่ตอบผิด

pq = ค่าความแปรปรวนของข้อสอบแต่ละข้อ
(ในกรณีที่ใช้คะแนนแบบศูนย์-หนึ่ง)

σ_x^2 = ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

และหาค่าความเชื่อมั่นของการตรวจข้อสอบแบบอัตนัยโดยใช้ค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน r_{xy}

$$r_{xy} = \frac{N \sum xy - \sum x \cdot \sum y}{\sqrt{[N \sum x^2 - (\sum x)^2][N \sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

r_{xy} = ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

$\sum xy$ = แทนผลรวมของผลคูณของคะแนนจากการตรวจ
๒ คน

$\sum x$ = แทนผลรวมของคะแนนจากการตรวจแบบทดสอบ
ของคนที่ ๑

$\sum y$ = แทนผลรวมของคะแนนจากการตรวจแบบทดสอบ
ของคนที่ ๒

อนันต์ ศรีโสภากา, หลักการวิจัยเบื้องต้น พิมพ์ครั้งที่ ๒ (กรุงเทพมหานคร: สำนัก
พิมพ์วัฒนาพานิช, ๒๕๒๑) หน้า ๒๖๒.

Σx^2 = แทนผลรวมของกำลังสองของคะแนนจากการ
ตรวจแบบทดสอบของคนที่ ๑

Σy^2 = แทนผลรวมของกำลังสองของคะแนนจากการ
ตรวจแบบทดสอบของคนที่ ๒

๕.๓ นำคะแนนจากการทดสอบก่อนทดลองสอน (Pre - test)

และคะแนนจากการทดสอบหลังการทดลองสอน (Post - test) มาเปรียบเทียบกัน
เพื่อหาความก้าวหน้าในการเรียน โดยใช้ t - test

๕.๔ นำผลการทดลองมาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีทางสถิติ เพื่อหา
ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน ๘๐/๘๐